

Razem w roku: 70												
<p>Cele kształcenia: (max. 6 pozycji)</p> <p>C1. Zapoznanie z ogólną budową ciała człowieka</p> <p>C2. Zapoznanie z budową makroskopową poszczególnych narządów i układów</p> <p>C3. Zaznajomienie z podstawowymi elementami anatomii topograficznej</p> <p>C4. Wykorzystywanie wiedzy anatomicznej w wykonywaniu czynności zawodowych</p>												
Macierz efektów kształcenia dla modułu/przedmiotu w odniesieniu do metod weryfikacji zamierzonych efektów kształcenia oraz formy realizacji zajęć:												
Numer efektu kształcenia przedmiotowego	Numer efektu kształcenia kierunkowego	Student, który zaliczy moduł/przedmiot wie/umie/potrafi	Metody weryfikacji osiągnięcia zamierzonych efektów kształcenia (formujące i podsumowujące)	Forma zajęć dydaktycznych <i>** wpisz symbol</i>								
W 01	K_W01	Wykazuje znajomość narządów organizmu ludzkiego.	(F,P)- odpowiedz ustna, pisemna	WY, CN								
W 02	K_W01	Wykazuje znajomość zespołów narządów-układów organizmu ludzkiego		WY, CN								
W 03	K_W01	Analizuje budowę ludzkiego ciała w ujęciu topograficznym, systemowym i klinicznym		WY, CN								
W04	K_W01	Stosuje prawidłowe mianownictwo anatomiczne		WY, CN								
W05	K_W02	Objaśnia i opisuje procesy metaboliczne na poziomie narządowym i ustrojowym		WY, CN								
U 01	K_U04	Potrafi rozpoznać poszczególne narządy na preparatach i modelach anatomicznych	(F,P)- odp. ustna	CN								
U 02	K_U04	Wykorzystuje wiedzę anatomiczną do odróżnienia struktur prawidłowych i patologicznych		CN								
U 03	K_U16	Posługuje się w praktyce prawidłowym mianownictwem anatomicznym		CN								
U 04	K_U17	Stosuje w praktyce mianownictwo anatomiczne w języku łańskim lub angielskim		CN								
K 01	K_K03	Postępuje zgodnie z zasadami etyki zawodowej	F- obserwacja	WY, CN								
K 02	K_K04	Wykazuje wrażliwość na dobro pacjenta i okazuje szacunek dla jego osoby		WY, CN								
K03	K_K05	Wykazuje zrozumienie i odpowiedzialność za wspólnie realizowane zadania związane z pracą zespołową		WY,CN								
<p>** WY - wykład; SE - seminarium; CA - ćwiczenia audytoryjne; CN - ćwiczenia kierunkowe (niekliniczne); CK - ćwiczenia kliniczne; CL - ćwiczenia laboratoryjne; CM – ćwiczenia specjalistyczne (mgr); CS - ćwiczenia w warunkach symulowanych; LE - lektoraty; zajęcia praktyczne przy pacjencie - PP; WF - zajęcia wychowania fizycznego (obowiązkowe); PZ- praktyki zawodowe; SK – samokształcenie, EL- E-learning.</p>												

<p>Proszę ocenić w skali 1-5 jak powyższe efekty lokują państwa zajęcia w działach: przekaz wiedzy, umiejętności czy kształtowanie postaw: Wiedza: 5 Umiejętności: 3 Kompetencje społeczne: 3</p>	
Nakład pracy studenta (bilans punktów ECTS):	
Forma nakładu pracy studenta (udział w zajęciach, aktywność, przygotowanie itp.)	Obciążenie studenta (h)
1. Godziny kontaktowe:	70
2. Czas pracy własnej studenta (samoksztalcenie):	21
Sumaryczne obciążenie pracy studenta	91
Punkty ECTS za moduł/przedmiotu	3
Uwagi	
<p>Treść zajęć: (proszę wpisać hasłowo tematykę poszczególnych zajęć z podziałem na formę zajęć dydaktycznych, pamiętając, aby przekładała się ona na zamierzone efekty kształcenia)</p>	
<p>Wykłady</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Nomenklatura anatomiczna. Układ szkieletowy- wiadomości ogólne. Podział kości i ich rodzaje. Rodzaje połączeń kości. Połączenia kręgosłupa i klatki piersiowej. Obrażenia i wady kręgosłupa. 2. Obrażenia w obrębie kończyny górnej i kończyny dolnej. Złamania kości czaszki. Budowa nerwu rdzeniowego 3. Budowa splotu szyjnego i ramiennego. Zakres unerwienia nerwów splotu szyjnego i ramiennego. Urazy splotu ramiennego. 4. Budowa splotu lędźwiowego i krzyżowo- guzicznego. Urazy splotu lędźwiowego i krzyżowo- guzicznego. 5. Klatka piersiowa. Wady serca wrodzone i nabyte. Urazy klatki piersiowej, serca, dużych naczyń klatki piersiowej. Urazy w obrębie układu oddechowego. Układ chłonny. Śledziona. 6. Układ pokarmowy. Wątroba, trzustka- topografia, budowa, unerwienie i unaczynienie. Jama otrzewnowa. Schorzenia układu pokarmowego. 7. Przepona miednicy i przepona moczowa płciowa. Miednica większa i mniejsza. Topografia narządów miednicy mniejszej. Naczynia i nerwy miednicy. Urazy okolicy miednicy i krocza. 8. Układ nerwowy. Półkule mózgowie, płaty, bruzdy, zakręty. Jądra podkorowe. Komory boczne. Ośrodki korowe. 9. Układ nerwowy. Międzymózgowie. Śródmózgowie. Most. Mózdzek. Komora III i IV. 10. Układ nerwowy. Nerwy czaszkowe. 11. Autonomiczny układ nerwowy- budowa i funkcje. 12. Narząd wzroku- podział, budowa, funkcje. Droga wzrokowa. 13. Narząd słuchu- podział, budowa, funkcje. Droga słuchowa. Podsumowanie. 	
<p>Ćwiczenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Podstawowe pojęcia anatomiczne. Anatomia systemowa, topograficzna, kliniczna. Osie i płaszczyzny ciała. Szkielet osiowy. Kręgosłup- budowa kręgu i cechy kręgów poszczególnych odcinków kręgosłupa. Klatka piersiowa- żebra i mostek. 2. Kości kończyny górnej. Połączenia kości kończyny górnej. Staw ramienny. Staw łokciowy. Staw promieniowo- nadgarstkowy. 3. Kości kończyny dolnej. Połączenia kości kończyny dolnej. 	

4. Kości czaszki. Trzewioczaszka. Mózgoczaszka. Sklepienie i podstawa czaszki. Powierzchnia zewnętrzna i wewnętrzna podstawy czaszki. Połączenia kości czaszki. Staw szczytowo- potyliczny.
5. Kolokwium(1-4). Okolice głowy i szyi. Podział i funkcje mięśni głowy i szyi. Trójkąty szyi. Powrózki naczyniowo-nerwowe szyi.
6. Okolice głowy i szyi. Układ oddechowy- nos, gardło, krtań- topografia, budowa, funkcje, unerwienie i unaczynienie.
7. Okolice klatki piersiowej. Linie topograficzne klatki piersiowej. Mięśnie klatki piersiowej- podział i funkcje, unerwienie. Topografia pęczków naczyniowo- nerwowych klatki piersiowej. Układ oddechowy- tchawica, jama opłucnowa, płuca.
8. Klatka piersiowa. Śródpiersie- podział i zawartość. Topografia i budowa serca. Naczynia własne serca i klatki piersiowej.
9. Kończyna górna. Okolice kończyny górnej. Mięśnie obręczy kończyny górnej i kończyny górnej wolnej. Topografia naczyń i nerwów kończyny górnej. Unerwienie ruchowe i czuciowe kończyny górnej.
10. Kolokwium(5-9). Jama brzuszna. Okolice jamy brzusznej. Linie topograficzne. Mięśnie brzucha i grzbietu- podział, funkcje, unerwienie Kanał pachwinowy.
11. Układ pokarmowy. Jama ustna, język, przełyk, żołądek, jelito cienkie i jelito grube- topografia, budowa, unerwienie i unaczynienie. Naczynia jamy brzusznej.
12. Układ moczowo- płciowy. Miednica większa i mniejsza. Topografia narządów miednicy mniejszej. Naczynia i nerwy miednicy. Narządy płciowe żeńskie.
13. Kończyna dolna. Okolice kończyny dolnej. Mięśnie obręczy i kończyny dolnej wolnej. Topografia naczyń i nerwów kończyny dolnej. Unerwienie ruchowe i czuciowe kończyny dolnej.
14. Kolokwium(10-14.)Układ moczowo- płciowy. Nerki, moczowody, pęcherz moczowy, cewka moczowa męska i żeńska. Narządy płciowe męskie.
15. Ośrodkowy układ nerwowy. Rozwój mózgowia. Ogólny opis mózgowia. Położenie nerwów czaszkowych na powierzchni podstawnej mózgowia. Opony mózgowo-rdzeniowe. Zatoki opony twardej. Krążenie płyny mózgowo- rdzeniowego. Rdzeń kręgowy.

Literatura podstawowa: (wymienić wg istotności, nie więcej niż 3 pozycje)

1. . Ross & Wilson. Anatomia i fizjologia człowieka w warunkach zdrowia i choroby; red. Cizek B., Maciejewski R.; Elsevier Urban & Partner; Wrocław 2012
2. Gworys B.; Kompendium z anatomii prawidłowej człowieka; MedPharm, Wrocław, 2013
3. Woźniak W.; Anatomia człowieka; Elsevier Urban & Partner, 2003,2013

Literatura uzupełniająca i inne pomoce: (nie więcej niż 3 pozycje)

1. Sobotta Atlas Anatomii Człowieka; Elsevier Urban & Partner
2. Suder E., Sz. Brużewicz; Anatomia człowieka; Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław, 2018
3. Moore Anatomia Kliniczna; Moryś J. (red. wyd. pol.); MedPharm, Wrocław, 2015

Wymagania dotyczące pomocy dydaktycznych: (np. laboratorium, rzutnik multimedialny, inne...)

Wykłady z użyciem rzutnika multimedialnego, epidiaskopu i komputera.
Ćwiczenia- zwłoki całe lub preparaty anatomiczne ze zwłok, modele, plansze i ryciny anatomiczne.
Prezentacje multimedialne.

Warunki wstępne: (minimalne warunki, jakie powinien student spełnić przed przystąpieniem do modułu/przedmiotu)

Student posiada wiedzę uzyskaną w szkole średniej z zakresu biologii człowieka.

Warunki uzyskania zaliczenia przedmiotu: (określić formę i warunki zaliczenia zajęć wchodzących w zakres modułu/przedmiotu, zasady dopuszczenia do egzaminu końcowego teoretycznego i/lub praktycznego, jego formę oraz wymagania jakie student powinien spełnić by go zdać, a także kryteria na poszczególne oceny)

1. Obecność na ćwiczeniach i wykładach zgodnie z regulaminem Uniwersytetu Medycznego im. Piastów Śląskich we Wrocławiu oraz z Regulaminem Zajęć z Anatomii Prawidłowej obowiązującym w Zakładzie Anatomii Prawidłowej.
2. Zaliczenie ćwiczeń- uzyskanie pozytywnej oceny z 3 obowiązkowych kolokwium. Zaliczenie kolokwium uzyskuje student, który udzieli poprawnej odpowiedzi na wszystkie 3 wylosowane pytania i poprawnie rozpozna 4 z 6 wskazanych struktur anatomicznych na planszach, modelach anatomicznych.
Lista pytań teoretycznych jest wywieszona w gablocie Zakładu Anatomii Prawidłowej i/lub stronie internetowej Zakładu.
3. Zaliczenie wykładu- wszystkie obecności i końcowy sprawdzian wiedzy w formie pisemnej- zalicza co najmniej 60% poprawnych odpowiedzi (kryteria oceny poniżej)
4. Egzamin ustny z anatomii prawidłowej odbywa się w semestrze zimowym. Do egzaminu mogą przystąpić studenci, którzy uzyskali zaliczenie z wykładów i ćwiczeń. Pozytywną ocenę z egzaminu uzyskuje student, który uzyska pozytywną ocenę ze wszystkich 4 wylosowanych przez siebie pytań.
Lista pytań jest wywieszona w gablocie Zakładu Anatomii Prawidłowej i/lub stronie internetowej Zakładu.

Ocena:	Kryteria oceny: (tylko dla przedmiotów/modułów kończących się egzaminem,)
Bardzo dobra (5,0)	Student opanował materiał w stopniu bardzo dobrym. Biegłe posługuje się poznanym mianownictwem anatomicznym w języku polskim, łaćńskim lub angielskim. Szczegółowo opisuje budowę poszczególnych narządów, określa ich topografię i wzajemne relacje ze strukturami towarzyszącymi. Trafnie analizuje prawidłowe funkcjonowanie poszczególnych narządów i układów i potrafi wnioskować i tłumaczyć objawy chorobowe wynikające z ich nieprawidłowego funkcjonowania.
Ponad dobra (4,5)	Sprawnie posługuje się poznanym mianownictwem anatomicznym w języku polskim, łaćńskim lub angielskim. Prawidłowo opisuje budowę poszczególnych narządów, określa ich topografię i wzajemne relacje ze strukturami towarzyszącymi. Omawia prawidłowe funkcjonowanie poszczególnych narządów i układów.
Dobra (4,0)	Sprawnie posługuje się poznanym mianownictwem anatomicznym w języku polskim. Poprawnie opisuje budowę poszczególnych narządów, określa ich topografię i wzajemne relacje ze strukturami towarzyszącymi.
Dość dobra (3,5)	Poprawnie posługuje się poznanym mianownictwem anatomicznym w języku polskim. Dość dobrze opisuje budowę poszczególnych narządów, ich topografię ale nie potrafi poprawnie ocenić ich wzajemnych relacji i powiązań
Dostateczna	Student rozpoznaje poszczególne struktury anatomiczne, w stopniu

(3,0)	podstawowym potrafi zdefiniować ich budowę, funkcję , położenie ale nie postępuje się poprawnym mianownictwem anatomicznym. Opisuje topografię narządów i układów ale nie wysuwa wniosków dotyczących ich wzajemnych relacji i powiązań
-------	---

Nazwa i adres jednostki prowadzącej moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej

Ul. T. Chałubińskiego 6a, 50-368 Wrocław

Tel./faks: 071 784 13 38, 071 784 13 31

Koordinator / Osoba odpowiedzialna za moduł/przedmiot, kontakt: tel. i adres email

Dr n. biol. Paweł Dąbrowski, nauki medyczne i nauki o zdrowiu, antropolog, anatom , wykłady

Tel. 71 784 13 38

e-mail: pawel.dabrowski@umed.wroc.pl

Wykaz osób prowadzących poszczególne zajęcia: Imię i Nazwisko, stopień/tytuł naukowy lub zawodowy, dziedzina naukowa, wykonywany zawód, forma prowadzenia zajęć .

Data opracowania sylabusa

02.11.2020

Sylabus opracował

Podpis Kierownika jednostki prowadzącej zajęcia

.....

Podpis Dziekana właściwego wydziału

.....